

Parengiamoji parama

Bendrųjų nuostatų reglamento 35.1 straipsnio a dalyje nurodoma, kad parama bendruomenės inicijuojamai vietos plėtrai (BIVP) turėtų padengti parengiamosios paramos sąnaudas. Pagal EJRŽF parengiamoji parama yra viena iš Sąjungos 4 prioriteto priemonių. Ji yra labai svarbi siekiant užtikrinti lygias galimybes esamoms bei naujoms partnerystėms ir gerinti strategijų kokybę.

Šis klausimų rinkinys skirtas padėti vadovaujančiosioms institucijoms (VI) planuoti parengiamąją paramą pagal EJRŽF aptariant tokius klausimus:

- 1. Ar parengiamoji parama yra privaloma?**
- 2. Ką galima finansuoti naudojantis parengiamąja parama?**
- 3. Kada galiu pradėti parengiamąją paramą?**
- 4. Ką turiu atlikti, kad būtų teikiama parengiamoji parama?**
- 5. Kas turėtų būti įtraukta į susidomėjimo pareiškimą?**
- 6. Kokius kriterijus galiu taikyti parengiamajai paramai paskirstyti?**
- 7. Kaip turėčiau atrinkti paraiškas dėl parengiamosios paramos?**

1. Ar parengiamoji parama yra privaloma?

Taip. Jei valstybė narė nusprendžia įgyvendinti BIVP pagal 4 SP, ji turi suteikti parengiamąją paramą. Vis dėlto tai gali būti atliekama arba taikant individualias dotacijas pagal 4 SP, arba vykdant kolektyvinius mokymus bei informuotumo didinimo veiklą, pavyzdžiui, mokymus ir seminarus visiems galimiems pareiškėjams, naudojant lėšas, skirtas techninei pagalbai iš 2007–2013 arba 2014–2020 m. laikotarpio.

Šis klausimus rinkinio paskirtis – apžvelgti individualių dotacijų teikimą galimiems naudos gavėjams, t. y. ką reikia numatyti EJRŽF veiklos programoje (VP) kaip priemonę pagal 4 SP.

FLAG grupės nėra įpareigojamos naudotis šia parama, nes daugiau patirties turinčios grupės gali būti pasirengusios pateikti savo strategijas nesikreipdamos dėl parengiamosios paramos. BNR taip pat aiškiai nurodoma, kad teisė į šią paramą išlieka ir tada, jei naudos gavėjo parengta strategija nėra atrinkta finansuoti.

2. Ką galima finansuoti naudojantis parengiamąja parama?

Parengiamoji parama pagal 4 SP visų pirma numatyta kaip dotacijos esamoms ir galimoms vietinėms veiklos grupėms, kad padėtų joms stiprinti partnerystę ir sukurti savo vietines strategijas.

BNR 35.1 straipsnio a dalyje nurodyta, kad parengiamąją paramą sudaro „gebėjimų stiprinimas, mokymai ir tinklų kūrimas siekiant parengti ir įgyvendinti bendruomenės inicijuojamos vietos plėtros strategiją“.

3. Kada galiu pradėti parengiamosios paramos veiklą?

Siekiant užtikrinti tinkamą strategijų kokybę, parengiamoji parama turėtų būti prieinama **kuo anksčiau**. Tai labai svarbu valstybėms narėms, kuriose veikia naujos, patirties neturinčios FLAG grupės. Jei FLAG grupės gali pasinaudoti ir EŽŪFKP finansavimu, taip pat svarbu užtikrinti ankstyvą žvejų bendruomenių įsitraukimą rengiant strategijas, kad jų balsas nebūtų nuslopintas laikantis platesnio požiūrio principo.

Išlaidos, naudojantis parengiamąja parama, galimos nuo 2014 m. sausio 1 d., ir kai kurios VI gali nuspręsti ją vykdyti dar prieš patvirtinant veiklos programą. VI, planuojančios pradėti parengiamąją paramą prieš patvirtinant VP, turi užtikrinti, kad nėra taikomų nacionalinių teisės aktų, kurie neleistų teikti paramos nepatvirtinus veiklos programų. Jos taip pat dėl savo pasiūlymų turėtų pasikonsultuoti su Komisijos tarnybotomis.

Galima numatyti tokius etapus:

- › užtikrinti, kad parengiamoji parama tiksliai **atspindima VP**;
- › parengti paprastus ir skaidrius paramos teikimo **kriterijus bei procedūras**, atitinkančius nacionalinius įstatymus;
- › sudaryti **šešėlio stebėjimo komitetą**;
- › pasirūpinti, kad šešėlio stebėjimo komitetas **patvirtintų** parengiamosios paramos teikimo atrankos kriterijus ir procedūras.

Veiksmai, kurie buvo fiziškai užbaigti arba visiškai įgyvendinti prieš pateikiant paraišką finansavimą iš EJRŽF gauti, nėra padengiami.

4. Ką turiu atlikti, kad būtų teikiama parengiamoji parama?

VI turi paskelbti kvietimą pareikšti susidomėjimą, galimas dalykas, kartu su kitais ES fondais, įgyvendinančiais BIVP. Kvietimas turi apimti toliau nurodytus elementus:

- › **Kas gali kreiptis?** Kvietimas turi būti atviras esamoms vietinėms veiklos grupėms bei naujiems veikėjams, kurie įsipareigoję sukurti vietinę veiklos grupę ir vietinę plėtros strategiją. Paraišką teikti turėtų teisėtai įsteigta institucija, galinti gauti finansavimą iš viešųjų lėšų, tačiau, prieš kreipiantis dėl parengiamosios paramos, partnerystės sudaryti nebūtina.
- › **Kokie regionų tipai yra tinkami?** Vadovaujančiosios institucijos, remdamosi VP aprašytais regionų atrankos kriterijais, gali apriboti tinkamumą iki tam tikrų regionų tipų.
- › **Ar iš regiono gali dalyvauti vienas ar keli pareiškėjai?** VI turi nurodyti, priims kelias paraiškas iš to paties regiono ar ne; o jeigu toks persidengimas bus priimtinas, nurodyti, kaip nuspręš, kurį pareiškėją pasirinkti.
- › **Veiksmai**, kuriuos galima finansuoti (žr. 2 K pirmiau).
- › Galimą **biudžetą**.
- › Įgyvendinimo **laikotarpį**.

- › **Paraiškos formą** susidomėjimo pareiškimui pateikti (žr. 5 K toliau).
- › Atrankos **kriterijus ir procedūras** (žr. 6 K toliau).

Parengiamoji parama skirta galutinių strategijų atrankai paspartinti ir palengvinti, todėl svarbu, kad atrankos procedūros būtų paprastos, skaidrios ir lengvai pritaikomos. Paraiškos turi būti pateikiamos įprasta forma, nepalikant daug erdvės kokybiniais samprotavimams. VI gali arba viduje įvertinti paraiškas, arba tam paskirti nepriklausomus kviestinius atstovus.

Kriterijus ir procedūras turi įdiegti stebėjimo komitetas (šešėlio stebėjimo komitetas prieš patvirtinant VP, žr. 3 K pirmiau).

5. Kas turėtų būti įtraukta į susidomėjimo pareiškimą?

Trumpą įprastą formą, skirtą kandidatams, norintiems pareikšti savo susidomėjimą parengiamąja parama, gali sudaryti:

- › esamos partnerystės arba vietinės institucijos, įsipareigojančios sudaryti partnerystę kandidatų pasirinkimo atveju, **pavadinimas ir kontaktiniai duomenys**;
- › įrodymai, kad atsakinga organizacija **gali valdyti** viešąsias lėšas;
- › pasirašyti kitų susijusių vietinių veikėjų **paramos pareiškimai**;
- › trumpas galimos FLAG **vietinio regiono** aprašymas (išsamiau bus apibrėžiamas strategijos rengimo metu);
- › preliminarios idėjos, kuriomis remiantis gali būti kuriama **vietinė strategija**, ir partnerystės, kuri būtų suformuota, pagrindiniai dalyviai;
- › parengtas veiksmų planas, kuriame būtų nurodytos pagrindinės užduotys, įgyvendinamos naudojantis parengiamąja parama, ir apytikslis grafikas.

6. Kokius kriterijus galiu taikyti parengiamajai paramai paskirstyti?

Priešingai, nei atrenkant galutines strategijas ir partnerystes, sprendimai dėl parengiamosios paramos gali būti pagrįsti paprastesniais kriterijais, apsiribojančiais pagrindine informacija apie siūlomo regiono tinkamumą ir siūlomos partnerystės pajėgumus bei reprezentatyvumą. Pavyzdžiui, kriterijus gali sudaryti vienas ar keli toliau nurodyti veiksniai:

- › regiono, siūlomo strategijai įgyvendinti, sąsajos su veiklos programos prioritetais;
- › vadovaujančiosios organizacijos įsipareigojimas parengti strategiją ir sudaryti partnerystę, kaip nurodoma pasirašytame ketinimų rašte;
- › vadovaujančiosios organizacijos pateikti įrodymai apie gebėjimą valdyti viešąsias lėšas ir vietos plėtros patirtį;
- › vietinės bendruomenės atstovų pareikštas suinteresuotumas sudaryti partnerystę; galima būtų tikėtis pasirašytų susidomėjimo pareiškimų iš pagrindinės žvejų bendruomenės ir kitų svarbių vietinių sektorių bei veikėjų atstovų;
- › įgyvendinamo plano pateikimas, įskaitant veiksmus, kurių būtų imamasi, ir jų kainą, taip pat nurodymą, kas bus atsakingas už strategijos parengimą; ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama numatomiems veiksams, kuriais būtų užtikrinamas strategijos pobūdis „iš apačios į viršų“;
- › kalendorinis parengiamosios paramos naudojimo grafikas.

7. Kaip turėčiau atrinkti paraiškas dėl parengiamosios paramos?

Atrinkdama pareiškėjus, kurie gaus parengiamąją paramą, VI turės nuspręsti dėl tokių galimybių:

- › **įprasta ar reguliuojama dotacija.** Kadangi dauguma galimų FLAG turės pereiti tą patį procesą, gali būti teisinga vienodą lėšų sumą paskirstyti visiems pareiškėjams. Arba galima patikslinti dotaciją atsižvelgiant į regiono dydį, planuojamos veiklos mastą arba paraiškos įvertinimo balą.
- › **mažiausias lygmuo arba reitingas.** VI gali nuspręsti suteikti paramą visiems pareiškėjams, atitinkantiems mažiausius kokybės reikalavimus, arba, atsižvelgusi į įvertinimo balą, gali suskirstyti paraiškas pagal reitingą ir tada teikti paramą sąrašo eiliškumo tvarka, kol bus paskirstytas visas galimas biudžetas.

Redaktorius: Europos Komisijos Jūrų reikalų ir žuvininkystės direktorato generalinis direktorius.

Garantijų atsisakymas: nors Žuvininkystės ir jūrų reikalų generalinis direktoratas atsako už šio dokumento parengimą, jis neatsako už jo turinį ir negarantuoja duomenų tikslumo.